

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

**Голові Національної соціальної
сервісної служби України
Василю ЛУЦИКУ**

**Голові Закарпатської обласної
військової адміністрації
Віктору МИКИТІ**

**Міністерство соціальної політики
України (до відома)**

**Закарпатська обласна рада
(до відома)**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого виявлено порушення прав людини у діяльності комунальної установи «Виноградівський дитячий будинок-інтернат» Закарпатської обласної ради (далі – установа, ДБІ).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших

жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, а також погіршення умов перебування підопічних в інтернатних закладах.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час здійснення 20.03.2023 позапланового відвідування інтернату виявлено порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності вказаної установи, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Системний та комплексний характер виявлених порушень прав людини у діяльності цієї комунальної установи може свідчити про нездійснення Міністерством соціальної політики України та Національною соціальною сервісною службою України як центральними органами виконавчої влади належного контролю за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг.

Усупереч пункту 15 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та пункту 21 Типового положення про дитячий будинок-інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 978 (далі – Типове положення про ДБІ), в установі відсутня ліцензія на провадження господарської діяльності з медичної практики, попри її фактичне здійснення.

В установі відсутнє дублювання пандусами зовнішніх сходів житлових корпусів відповідно до вимог пунктів 5.5.1–5.2.3 Державних будівельних норм. В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Санітарно-гігієнічні кімнати не пристосовано для маломобільних підопічних та користувачів колісних крісел.

Організація заходів з працетерапії в ДБІ суперечить Методичним рекомендаціям щодо організації працетерапії для громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю в закладах/установах системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 26.11.2018 № 1778. Підопічні регулярно залучаються до виконання різних робіт, однак інструктором з працетерапії не ведеться жодної документації, яка засвідчує цю роботу. Медичним персоналом не визначено тривалість заходів з працетерапії для кожного підопічного.

Усупереч додатку 5 Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної

політики України від 17.08.2018 № 1173 лише частково наявна узагальнена інформація про рух коштів за звітний період та про залишок коштів, що унеможлиблює здійснення прозорого контролю. У деяких вихованців та підопічних кошти накопичуються на рахунках великими сумами, що порушує їх право користуватися та розпоряджатися своєю власністю.

На складі для зберігання харчових продуктів не дотримано санітарних норм, приміщення брудні та захаращені. Порушено товарне сусідство при зберіганні харчових продуктів. Виявлено протерміновані харчові продукти.

Головний корпус ДБІ потребує капітального ремонту та реставрації, також потребує ремонту приміщення карантину, у якому обвалилася підлога, внаслідок чого останнє не використовується.

У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 та пункту 2.2 Типового положення про ДБІ, житлові кімнати оснащені меблями у недостатній кількості.

У ДБІ відсутнє обладнане безпечне укриття для забезпечення безпеки підопічних під час отримання сигналу «Повітряна тривога». Наявне напівпідвальне приміщення використовується не за призначенням. Наразі у цьому приміщенні виконуються ремонтні роботи, що унеможлиблює використання його в якості укриття, всупереч розділу II Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. Відсутній план евакуації мешканців у разі виникнення надзвичайної ситуації та план дій персоналу.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до пункту 5 частини другої статті 11 Закону України «Про соціальні послуги», підпункту 3 пункту 5 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, Міністерство соціальної політики України здійснює державний контроль за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги», вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, а також контролює діяльність відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій;

відповідно до підпункту 5 пункту 4 Положення про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783, Національна соціальна сервісна служба України здійснює контроль за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг, проводить моніторинг та оцінювання якості надання соціальних послуг;

відповідно до пункту 10 частини першої статті 13, пункту 9 частини першої статті 16, статті 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», а також частини третьої статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» до відання обласних державних адміністрацій належить вирішення питань охорони прав,

свобод і законних інтересів громадян на відповідній території, реалізація державної політики та здійснення заходів для забезпечення соціального захисту осіб, а також здійснення контролю за додержанням вимог законодавства,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству соціальної політики України, Національній соціальній сервісній службі України та Закарпатській обласній військовій адміністрації розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень у комунальній установі «Виноградівський дитячий будинок-інтернат» Закарпатської обласної ради.

2. Закарпатській обласній військовій адміністрації розглянути подання та вжити:

невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, які перебувають в установі, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності комунальної установи «Виноградівський дитячий будинок-інтернат» Закарпатської обласної ради;

у спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до відповідальності.

3. Про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

Звертаю увагу, що відповідно до частини 2 статті 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», а також статті 188-40 Кодексу України про адміністративні правопорушення, невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування комунальної установи «Виноградівський дитячий будинок-інтернат» Закарпатської обласної ради на 8 арк. у 1 прим.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Морозов Р. 050 967 95 51

